Basmul – fişă de lucru

Profesor: Popa-Bondrea Florina

Liceul Teoretic”Samuil Micu”, Sărmaşu

1. Se dă următorul text:

“Şi mai merg ei cât mai merg, şi de ce mergeau înainte, de ce lui Harap-Alb i se tulburau minţile, uitându-se la fată şi văzând-o cât era de tânără, de frumoasă şi plină de vină-ncoace. Sălăţile din Grădina Ursului, pielea şi capul cerbului le-a dus la stăpânu-său cu toată inima. Dar pe fata împăratului Roş mai nu-i venea s-o ducă, fiind **nebun** de dragostea ei. Căci era boboc de trandafir din luna lui mai, scăldat în roua dimineţii, dezmierdat de cele întâi raze ale soarelui, legănat de adierea vântului şi neatins de ochii fluturilor. Sau, cum s-ar mai zice la noi în ţărăneşte, era frumoasă de mama focului; la soare te puteai uita, iar la dânsa ba. Şi de-aceea Harap-Alb **o prăpădea** din ochi de dragă ce-i era. Nu-i vorbă, şi ea fura cu ochii, din când în când, pe Harap-Alb, şi în inima ei parcă se petrecea nu ştiu ce... poate vreun dor ascuns, care nu-i venea a-l spune. Vorba cântecului:

Fugi de-acole, vină-ncoace!
Şezi binişor, nu-mi da pace!

sau mai ştiu eu cum să zic, ca să nu greşesc? Dar ştiu atâta, că ei mergeau fără a simţi că merg, părându-li-se calea scurtă şi vremea şi mai scurtă; ziua ceas şi ceasul clipă; dă, cum e omul când merge la drum cu dragostea alături.

Nu ştia sărmanul Harap-Alb ce-l aşteaptă acasă, căci nu s-ar mai fi gândit la de-alde acestea. Însă vorba cântecului:

De-ar şti omul ce-ar păţi,
Dinainte s-ar păzi!

Dar iaca ce m-am apucat de spus. Mai bine vă spuneam că turturica ajunsese la împăratul Verde şi-l înştiinţase că vine şi Harap-Alb cu fata împăratului Roş.”

(Ion Creangă, *Povestea lui Harap-Alb*)

Cerinţe:

1. Scrie patru expresii/locuţiuni care să conţină cuvântul „piele.” 4p
2. Alcătuieşte patru enunţuri pentru a demonstra polisemia verbului „a merge.” 4p
3. Propune sinonime contextuale pentru următorii termeni: „nebun”, „o prăpădea”. 4p
4. Încadrează textul într-o specie literară, prin patru argumente furnizate de fragmentul dat. 4p
5. Identifică două elemente reale şi doua fantastice în textul dat. 4p
6. Precizează care este rolul celor două inserţii lirice ce întrerup, temporar, relatarea propriu-zisă. 4p
7. Nucleul textului este de factură portretistică. Motivează prezenta acestei descrieri, singura de acest tip din acest basm. 4p
8. Comentează, într-un text de aproximativ 6-10 rânduri, secvenţa următoare: „Căci era boboc de trandafir din luna lui mai, scăldat în roua dimineţii, dezmierdat de cele întâi raze ale soarelui, legănat de adierea vântului şi neatins de ochii fluturilor.” 4p
9. Propune o justificare pentru ordinea probelor menţionate de narator: „salatilor... capul cerbului ... fata împăratului Roş” 4p
10. Motivează folosirea persoanei I în cadrul relatării: „... mai ştiu eu cum să zic...”: „... iaca ce m-am apucat de spus...”. 4p
11. Precizează din care parte a textului este fragmentul citat (început, mijloc, încheiere) şi argumentează cu o formulă narativă tipică. 4p
12. Comentează semnificaţiile numelui personajului principal, Harap-Alb. 4p
13. Numeşte două particularităţi ale limbajului, desprinse din fragment . 4p

14. Alcătuieşte propoziţii cu paronimele: temporal/temporar, solitar/solidar. 4p